

Зміст

Список умовних скорочень	5
--------------------------------	---

Передмова	6
-----------------	---

Розділ 1. Європейська інтеграція: історико-теоретичні передумови

Глава 1. Об'єднавчий процес в Європі від Давнього Риму до Лісабонських угод	12
Глава 2. Міждержавна інтеграція: поняття і ознаки	72
Глава 3. Внутрішньодержавна регіоналізація та її співвідношення з процесом європейської інтеграції	105

Розділ 2. Європейський Союз: правова природа об'єднання

Глава 1. Основні підходи до пояснення правової природи ЄС	148
§ 1. «Імперська ідея» в організації та функціонуванні Європейського Союзу	149
§ 1. Концепція «імперського федералізму» та її втілення на практиці	185
§ 1. Конфедералізм: теорія і практика в розбудові об'єднаної Європи	206
§ 1. Федералізм у теорії і практиці європейської інтеграції	227
§ 1. Європейський Союз як форма міжнародного об'єднання держав	237
Глава 2. Європейський Союз – наднаціональний характер об'єднання	250
§ 1. Наднаціональний вектор у розвитку ЄС	250
§ 2. Особливості реалізації державного суверенітету в Європейському Союзі	266
§ 3. Громадянство ЄС: поняття і співвідношення з національним громадянством	313

Розділ 3. Інституційний механізм ЄС як відображення наднаціональної організації влади

Глава 1. Особливості загальноєвропейського механізму «стримувань і противаг»	329
Глава 2. Європейський Парламент: еволюція правового статусу	341
Глава 3. Європейська рада як правова форма співробітництва глав держав і урядів держав-членів	374

Глава 4. Рада: внутрішня організація й порядок функціонування	387
Глава 5. Європейська комісія: порядок формування і повноваження	404
Глава 6. Суд ЄС і його роль в утвердженні наднаціональності Європейського Союзу	422
Глава 7. Європейський центральний банк і його роль в умовах поглиблення інтеграції	440
Глава 8. Рахункова палата як основний інститут системи фінансового контролю ЄС	457

**Розділ 4. Європейський Союз і національні держави:
особливості взаємовідносин на етапі інтеграції до ЄС**

Глава 1. Умови членства в ЄС і порядок його набуття	467
Глава 2. Європейський Союз і держави-члени: принципи взаємовідносин	500
Глава 3. Основні підходи до здійснення функцій держави в умовах членства в ЄС	535
§ 1. Функція охорони і захисту прав і свобод людини: еволюція підходів ЄС до її здійснення.....	535
§ 2. Економічна функція держави і роль Європейського Союзу в її реалізації.....	556
§ 3. Розбудова соціального співтовариства як результат участі ЄС в реалізації соціальної функції держави.....	581
Глава 4. Європейський Союз і Україна: еволюція взаємовідносин	611
Глава 5. Адаптація законодавства України до законодавства ЄС як передумова її інтеграції в Європейський Союз	640
Висновки	672
Список джерел і літератури	685

Contents

Abbreviations	5
----------------------------	---

Preface	6
----------------------	---

Part 1. European Integration: Historical and Theoretical Background

Chapter 1. Consolidation in Europe from Ancient Rome to Lisbon Treaties	12
Chapter 2. Intergovernmental integration: notion and features	72
Chapter 3. Intrastate regionalization and its correlation with the process of European integration	105

Part 2. European Union: Legal Nature of Alliance

Chapter 1. General approaches on legal nature of the European Union ...	148
§ 1. «Idea of Empire» in organization and functioning of the European Union	149
§ 2. Conception of «imperial federalism» and its practical realization	185
§ 3. Confederalism: theory and practice of the United Europe creation	206
§ 4. Federalism in theory and practice of European integration	227
§ 5. European Union as a form of international junction of the states	237
Chapter 2. European Union – supranational nature of the community	250
§ 1. Undergovernmental vector of the EU genesis	250
§ 2. Peculiarities of the state sovereignty realization in the European Union	266
§ 3. EU citizenship: notion and correlation with the national citizenship	313

Part 3. EU Institutional Mechanism as the Reflection of Supranational Organization of Power

Chapter 1. Peculiarities of common European mechanism of «checks and balances»	329
Chapter 2. The European Parliament: evolution of legal status	341
Chapter 3. The European Council as a legal form of cooperation of the heads of the states and governments	374

Chapter 4. The Council: structure and functioning	387
Chapter 5. The European Commission: composition and powers	404
Chapter 6. The Court of Justice and its contribution in reinforcement of supranational features of the European Union	422
Chapter 7. The European Central Bank and its role in increasing integration	440
Chapter 8. The Court of Auditors as a basic institution of financial control of the EU	457

Part 4. European Union and Member States: Peculiarities of Relationship during the European Integration

Chapter 1. Membership conditions and procedure	467
Chapter 2. The European Union and Member States: principles of relationship	500
Chapter 3. General approaches on execution of internal functions of the state in the EU	535
§ 3.1. Function of safeguarding and protection of human rights and freedoms: evolution of EU approaches and its execution	535
§ 3.2. Economical function of the state and role of the European Union in its realization	556
§ 3.3. Formation of social community as a result of the EU participation in realization of social function of the state	581
Chapter 4. The European Union and Ukraine: evolution of relationship	611
Chapter 5. Adaptation of legislation of Ukraine to the EU Law as a precondition of its integration to the European Union	640
Conclusions	672
List of Sources and Literature	685

Наукове видання

Яковюк Іван Васильович

**ПРАВОВІ ОСНОВИ ІНТЕГРАЦІЇ ДО ЄС:
ЗАГАЛЬНОТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ**

Монографія

В авторській редакції

Коректор *Н. Ю. Шестьора*
Комп'ютерна верстка *В. М. Зеленька*

Підписано до друку 24.04.2013.
Формат 60×90 ¹/₁₆. Папір офсетний. Гарнітура Times.
Ум. друк. арк. 47,5. Обл.-вид. арк. 49,7. Вид. № 902.
Тираж 300 прим.

Видавництво «Право» Національної академії правових наук України
та Національного університету «Юридична академія України
імені Ярослава Мудрого»
Україна, 61002, Харків, вул. Чернишевська, 80а
Тел./факс (057) 716-45-53
Сайт: www.pravo-izdat.com.ua
E-mail для авторів: verstka@pravo-izdat.com.ua
E-mail для замовлень: sales@pravo-izdat.com.ua

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції — серія ДК № 4219 від 01.12.2011 р.

Виготовлено в друкарні СПДФО Білетченко
Тел. (057) 758-35-98